

Je UiTPASgemeente draait op volle toeren en je denkt aan regionale uitbreiding. Hoe begin je eraan? Wie betrek je? Welke impact heeft dit op jouw communicatie en merkenstrategie? Moeten de overeenkomsten aangepast worden? Op deze pagina maken we je wegwijs in de te nemen stappen.

Met wie wil je samenwerken?

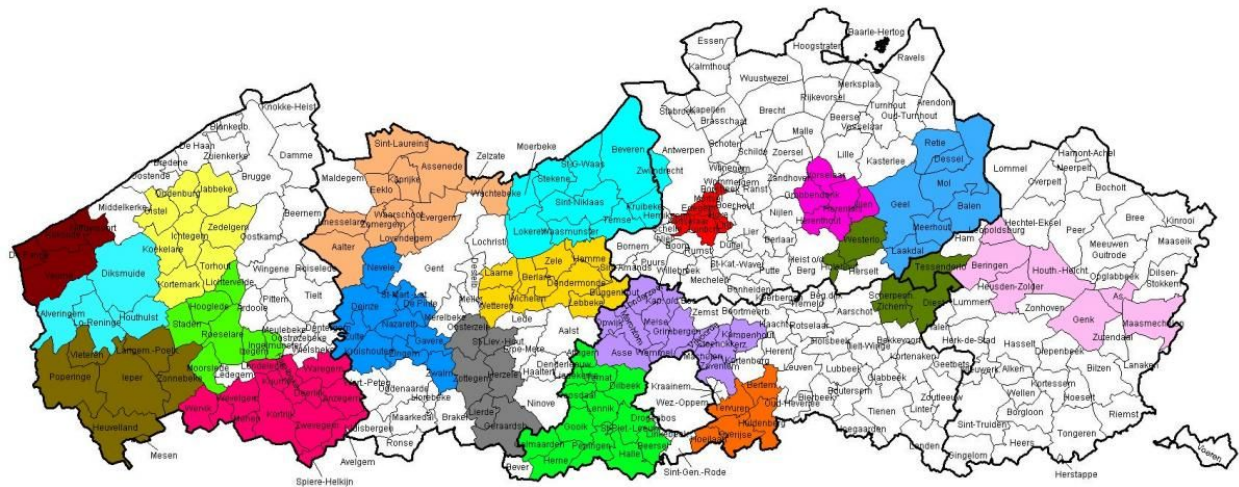
Meestal is deze vraag al beantwoord nog voor je de vraag stelt. Vaak komen de aangrenzende gemeenten immers zelf aankloppen bij de UiTPASgemeente met de vraag om aan te sluiten. Dit volgt volledig de [zone 30 regel](#), waarbij de meeste deelnames aan het cultuur- en vrijetijdsaanbod plaatsvinden binnen een **zone van 30 kilometer** (of bij uitbreiding 30 minuten rijden) rond de eigen woonplaats. Deze perimeter van 30 km kan dan ook een leidraad zijn om te bepalen tot waar je UiTPASregio zich kan uitstrekken.

Stel je de vraag: **Van waar komt het gros van de bezoekers aan het plaatselijke vrijetijdsaanbod?** Interessante bronnen zijn het ticketsysteem van je eigen cultuurcentrum of de reservatietool van je jeugd- en sportkampen. Stel de vraag ook zeker eens aan de **organisaties verbonden aan je lokaal netwerk vrijetijdsparticipatie**. Daarnaast is het ook interessant om je eigen **UiTPASdata** te bekijken. Ga na hoeveel burgers uit de omliggende gemeenten nu reeds een UiTPAS van jouw gemeente hebben.

Je kan de vraag uiteraard ook omdraaien. **Waar participeren jullie burgers het meeste buiten de eigen gemeente?** Onderzoek naar welke aanbieders zij gaan en creëer zo een mooi complementair aanbod voor al je pashouders.

Vlaanderen is uiteraard geen wit blad wat betreft samenwerking. **Tot waar reiken de bestaande samenwerkingen?**

Bestaat er reeds een samenwerking op het gebied van cultuur en vrije tijd? In Vlaanderen zijn er **via het decreet bovenlokale cultuurwerking 19 intergemeentelijke samenwerkingen die structureel samenwerken**. [Op de website van CJSM vind je het overzicht.](#)

Daarnaast bestaan er ook heel wat samenwerkingen die eerder sectoraal van aard zijn. Denk aan de [urfgoedcellen](#) of toeristische regio's.

Naast sectorale samenwerkingen is ook interessant om na te kijken hoe de samenwerkingen op andere domeinen lopen. Denk aan intercommunales, dienstverlenende verenigingen of burgemeestersoverleggen.

Uitnodiging & infosessie

Je hebt bepaald met wie je wil samenwerken. Tijd om samen na te denken over hoe zo'n samenwerking eruit kan zien.

Daarbij is het nuttig om zowel op ambtelijk als politiek niveau (of gezamenlijk) een infosessie te geven over wat UiTPAS betekent voor jouw gemeente. Beschrijf de algemene principes, schets hoe het loopt in jouw gemeente, deel UiTPAScijfers, som op welk werk erbij komt kijken,...

Indien gewenst is publiek graag aanwezig om een algemene inleiding te geven over UiTPAS. De getuigenis over hoe het werkt in jouw gemeente, wat de sterktes en de uitdagingen zijn, gebeurt idealiter vanuit de gemeente zelf.

Nog geïnteresseerd?

Met de gemeenten die na de infosessie nog geïnteresseerd zijn zet je de volgende stappen.

TIP: vraag formeel aan de omliggende gemeenten wie het traject wil verder zetten. Dit geeft je een mandaat om vlot te kunnen werken.

Wat bepaal je in zo'n vervolgtraject?

Je denkt na over de:

- Samenwerkingsvormen
- Timing
- Taakverdeling
- Officiële stappen
- Middelen
- Communicatie met partners en pashouders
- Merkenstrategie
- Regionale communicatie

Samenwerkingsvormen

We zien bij de bestaande UiTPASregio's grote verschillen in hoe regio's samenwerken. Veel hangt af van de lokale context. Wat is de doelstelling van de samenwerking? Is de samenwerking enkel en alleen opgezet omwille van UiTPAS of wordt UiTPAS ingebed in een ruimere (bestaande) samenwerking. Grosso modo onderscheiden we drie scenario's.

Scenario 1 (v vaak informele samenwerking)	Scenario 2 (informele of formele samenwerking)	Scenario 3 (vaak formele samenwerking)
Openstellen aanbod voor alle inwoners van de regio Openstellen voordelen voor de regio Solidaire kostendeling: 20 - 40 - 40 Afbakening doelgroep mensen in armoede	= scenario 1 + gezamenlijke communicatie groepsaankopen (afstemming) toeleiding de regionale samenwerking beperkt zich tot UiTPAS	= scenario 2 + volwaardige regiocoördinator (coördinatie en/of uitvoerend) subsidies van Vlaanderen de samenwerking is ingebed in een regionale vrijetijdsvisie (waarvan UiTPAS een onderdeel is)

Scenario 1: minimale samenwerking

Als regio kom je overeen over:

- het openstellen van het aanbod voor alle inwoners van de regio
- het openstellen van de omruilvoordelen voor de regio
- de solidaire kostendeling die geldt in de volledig regio
- de afbakening van de doelgroep mensen in armoede die overal gelijk is in de regio

In dit geval werk je zonder regiocoördinator. Het is dus belangrijk dat iedere gemeente zijn eigen verantwoordelijke heeft.

Daarbij is het van belang dat je minstens op de hoogte bent van elkaars acties, dat je afspraken maakt over de terugbetalingen van de retributies voor mensen in armoede en een gezamenlijk [voordelenkader](#) hebt.

We raden aan om enkele keren per jaar samen te zitten met de lokale trekkers van iedere gemeenten om aan kennisuitwisseling te doen over marketingacties, voor terugkoppeling uit de lokale netwerken vrijetijdsparticipatie, reacties van partners te delen en praktische afspraken te

maken. Idealiter zorg je minstens jaarlijks voor een gezamenlijke rapportage van UiTPAS in jouw regio bij de verschillende besturen.

Scenario 2: informele samenwerking

Als regio creëer je een kader om op een optimale manier samen te werken rond UiTPAS.

Als regio kom je overeen over:

- het openstellen van het aanbod voor alle inwoners van de regio
- het openstellen van de omruilvoordelen voor de regio
- de solidaire kostendeling die geldt in de volledig regio
- de afbakening van de doelgroep mensen in armoede die overal gelijk is in de regio
- de gezamenlijke communicatie
- de groepsaankopen
- de afstemming rond doelgroepenwerking

In dit geval is er vaak één persoon deeltijds aangesteld om een deel het overkoepelende regioverhaal op te volgen. Dit gaat over het samenroepen van de verschillende overleggen en afspraken te maken over regionale communicatie. Deze persoon is tevens een brugfiguur naar publiek.

Idealiter heb je 1 VTE die als regiocoördinator optreedt. Indien je UiTPASwerking niet ingebed is in een formele samenwerking, maak je hier best wel formele afspraken over.

Scenario 3: formele samenwerking

Je kan UiTPAS ook inbedden in een ruimere regionale vrijetijdsvisie, waarbij het UiTPAS programma je helpt om doelstellingen vanuit je regionale samenwerkingen te realiseren.

Als regio kom je overeen over:

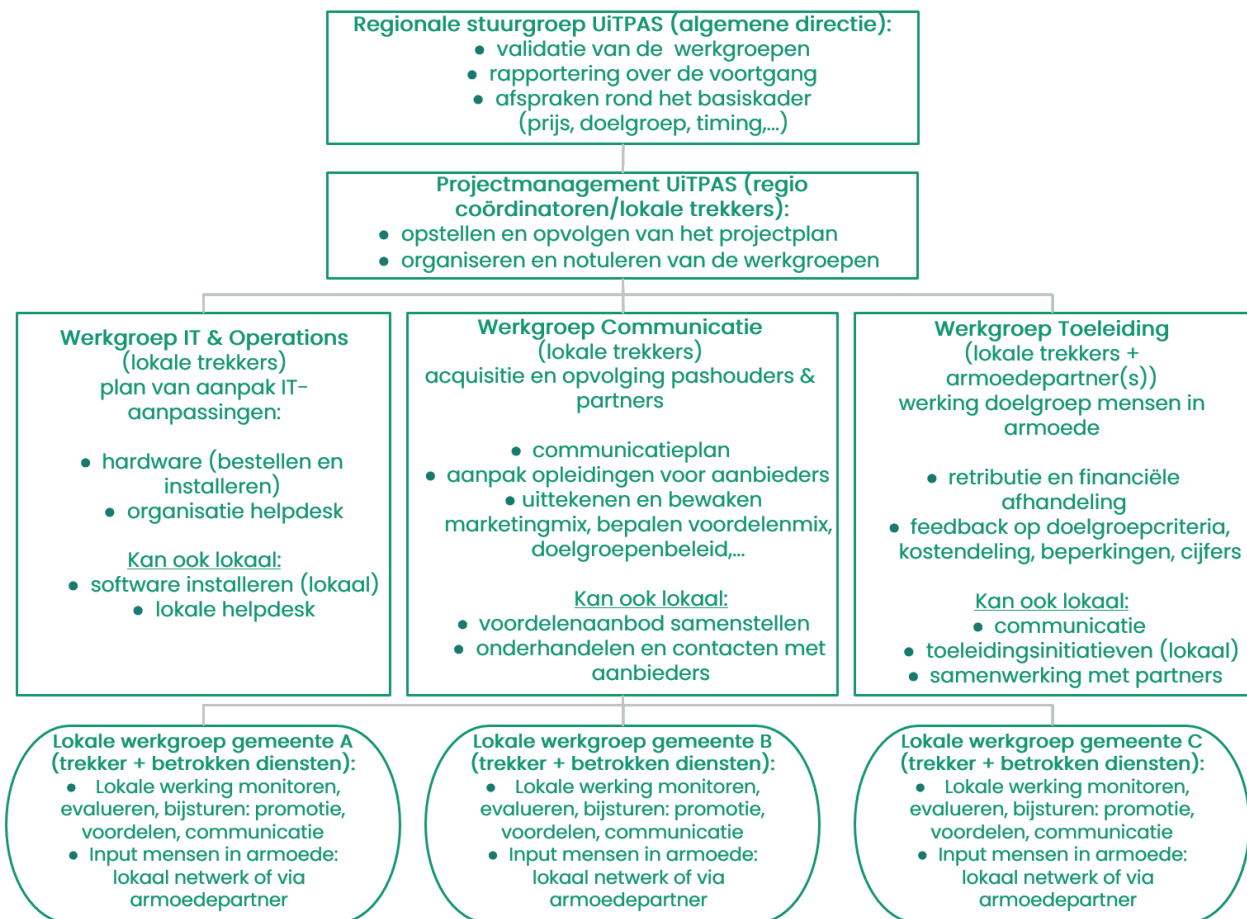
- het openstellen van het aanbod voor alle inwoners van de regio
- het openstellen van de omruilvoordelen voor de regio
- de solidaire kostendeling die geldt in de volledig regio
- de afbakening van de doelgroep mensen in armoede die overal gelijk is in de regio
- de gezamenlijke communicatie
- de groepsaankopen
- de afstemming rond doelgroepenwerking

- UiTPAS dat is ingebed in een regionale vrijetijdsvisie
- een volwaardige coördinator

Bestaande samenwerkingen gebeuren meestal in deze vorm. Denk aan de intergemeentelijke samenwerkingen uit het decreet bovenlokale cultuurwerking of dienstverlenende verenigingen. Echter ook hier is het belangrijk om goed te omschrijven wat je lokaal en wat je regionaal opneemt.

Wie doet wat?

UiTPAS regionaal uitrollen vereist een doordachte aanpak. publiq raadt hiervoor onderstaande werkgroepenstructuur aan. Afhankelijk van de lokale context kun je hiervan afwijken.

En wat met de taakverdeling? Hieronder vind je een overzicht van hoe publiq de werkverhouding ziet tussen lokaal, regionaal en publiq zelf. Uiteraard is de verdeling wie

wat doet in de gemeente versus de regio afhankelijk van de lokale afspraken.

Lokale uitvoering (gemeente / regio)

- Geïntegreerd vrijetijdsbeleid
- Aansluiten en opvolgen van de samenwerking met aanbieders
- Operationele werking lokaal opvolgen
- Pasverkoop en promotie
- Werking van het lokaal netwerk vrijetijdsparticipatie
- Uitdenken van voordelen
- Eerstelijns-helpdesk

Waarbij de regio instaat voor:

- Regie en aanspreekpunt over de regionale afspraken
- Inhoudelijke en transversale ondersteuning rond vrijetijdscommunicatie, integratie cultuur, jeugd en sport en investering in toeleiding van mensen in armoede
- Operationele taken: groepsaankopen, intergemeentelijke facturatie, campagnes en promomateriaal, bovenlokale partners,...

Centrale ondersteuning door publiek vzw

- Bovenlokale communicatie
- Platformontwikkeling
- Kennisdeling
- Begeleiding en advies
- Algemene tendensen
- Toepassing van het uitrolkader
- Bovenlokale aanbod van mensen in armoede ontsluiten
- Tweedelijns-support en -helpdesk

Timing

Een aansluitingsproces gebeurt niet van vandaag op morgen. Afhankelijk van of je werkt via een bestaand samenwerkingsverband en de grootte van de samenwerking moet je rekenen op 6 tot 12 maanden.

Download [hier een standaard overzicht van wat taken & mogelijke invullingen van werkgroepen](#) en bespreek met je partnermedewerker welke timing je hiervoor best volgt.

Formele stappen voor aansluiting

Wanneer een gemeente beslist om aan te sluiten, moeten er enkele formele stappen gebeuren.

1. Gemeente beslist om aan te sluiten bij bestaande UiTPASregio

- *1.1 Het schepencollege verklaart zich akkoord (collegebesluit)*
- *1.2 Het besluit wordt bekrachtigd door gemeenteraad (gemeenteraadsbeslissing)*

2. Gemeente stuurt brief met formele vraag om aansluiting naar de bestaande UiTPASregio

Elementen die aan bod kunnen komen in de brief zijn: motivering, verwijzing naar collegebesluit en gemeenteraadsbeslissing, opname UiTPAS in het meerjarenplan, UiTPAS ter vervanging van bestaande kortingssystemen,...

3. UiTPASregio keurt toetreding goed

Afhankelijk van de samenstelling van de regio zijn er verschillende scenario's mogelijk:

- *UiTPASregio is een eigen rechtspersoon*

De stuurgroep of Raad van Bestuur keurt de toetreding goed. Afhankelijk van regio tot regio wordt er ook bekrachtiging op de gemeenteraad gevraagd. Dit is afhankelijk van welk mandaat de rechtspersoonlijkheid heeft gekregen van de deelnemende gemeenten.

- *UiTPASregio is geen rechtspersoon*

De betrokken gemeenten van regio keuren de toetreding goed op de gemeenteraad.

De samenwerking wordt geformaliseerd in volgende overeenkomsten:

1. UiTPASovereenkomst met publiek vzw

Er zijn verschillende scenario's mogelijk:

- De bestaande UiTPASovereenkomst tussen de UiTPASregio en publiek wordt aangepast met toevoeging van de nieuwe gemeente en opnieuw ondertekend door alle betrokken gemeenten en publiek.
- Er wordt een addendum opgesteld horend bij de bestaande UiTPASovereenkomst tussen de UiTPASregio en publiek, die de toetreding van de nieuwe gemeente formeel bevestigt, en deze wordt ondertekend door alle betrokken gemeenten en publiek.

2. Intergemeentelijke samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeenten

Er zijn verschillende scenario's mogelijk:

- Er wordt een intergemeentelijke samenwerkingsovereenkomst opgesteld tussen de huidige en de nieuwe gemeenten, die door alle betrokkenen wordt ondertekend.
- Indien de actieve UiTPASregio al een onderlinge samenwerkingsovereenkomst heeft, wordt deze aangepast met toevoeging van de nieuwe gemeente en opnieuw ondertekend door alle betrokken gemeenten, én door de nieuwe UiTPASgemeente.
- Er wordt een addendum opgesteld horend bij de bestaande regionale samenwerkingsovereenkomst tussen de UiTPASgemeenten, die de toetreding van de nieuwe gemeente formeel bevestigt, en deze wordt ondertekend door alle betrokken gemeenten.

De samenwerkingsovereenkomst is regionaal afhankelijk en wordt opgesteld door de gemeenten onderling.

Middelen

Bij UiTPAS zijn de grote investeringskosten:

- Hardware & UiTPASSEN
- Retributies kansentarieven
- Communicatie
- Personeel

Hardware & UiTPASSEN

Afhankelijk of je wel of niet voor een nieuw ontwerp op de UiTPAS kiest, kunnen er minimale extra kosten zijn.

Bij de CID's (spaarzuilen) moeten de voorplaten vervangen worden (+- 20 euro per voorplaat).

Bij het nieuwe model van zuilen vervalt deze kost.

De UiTPASSEN hoeven niet vervangen te worden. Deze blijven gewoon werken bij de nieuwe zuilen.

Indien je nieuwe kaarten wil bestellen met de regio kun je werken via een groepsbestelling waardoor de kostprijs van een UiTPAS wordt gedrukt.

Retributies kansentarieven

Dit hangt af van aanbieder tot aanbieder. Echter, aangezien de meeste mensen lokaal participeren zien we geen grote budgetverschuivingen als er nieuwe gemeenten bijkomen.

Communicatie

Dit hangt volledig af van hoe ver je wil gaan in je regionale communicatie. Start je met de inbedding van je regionale UiTPAS communicatie in de bestaande lokale communicatie aangevuld met Uitpas.be als website, dan zijn de kosten eerder beperkt. Ga je voor een nieuwe regionale website, een grootschalige marketingcampagne,... dan lopen de kosten uiteraard op.

Personeel

Bij een regionaal UiTPAS verhaal raden we aan om minstens 1 VTE het overkoepelende verhaal te laten trekken. Een regiocoördinator

Hoe betalen?

De grootste kost is dus personeel, gevolgd door eventueel communicatie. De andere twee kostenposten hangen vooral vast aan het lokale UiTPAS verhaal.

In de bestaande UiTPAS regio's worden **lokaal afspraken gemaakt om de kosten te delen**, vaak via een **verdeelsleutel**.

Je kunt ook subsidies aanvragen via het decreet bovenlokale cultuurwerking. Via de projectsubsidies kun je middelen aanvragen voor maximaal drie jaar. Alle info hierover vind je op

<https://cjsm.be/cultuur/themas/decreet-bovenlokale-cultuurwerking/projectsubsidie-voor-bovenlokale-cultuurprojecten>

De regels van de subsidielij:

- Er zijn 2 indienmomenten per jaar: 15 mei en 15 november
- Het project voert minimaal twee functies uit ([experimenteren en innoveren / creëren en produceren / spreiden en presenteren / leren en participeren](#))
- Het project heeft een bovenlokale schaalgrootte, reikwijdte en relevantie;
- Het project overstijgt de reguliere werking van de aanvragende actor;
- Het project heeft een culturele finaliteit;
- Het project heeft een in de tijd, en in opzet of doelstelling afgebakend karakter;
- Het project heeft een zakelijk luik dat financieel sluitend is.

Let erop dat je bij je aanvraag goed omschrijft hoe de opzet van een UiTPAS regio je reguliere werking overstijgt. Indien je reeds een UiTPAS regio hebt, focus je best op een vernieuwend deelaspect van je UiTPASwerking die je met deze subsidie wil realiseren.

Om de 6 jaar kun je ook via dit decreet een **intergemeentelijk samenwerkingsverband** oprichten. Binnen een intergemeentelijk samenwerkingsverband (IGS) werken verschillende

lokale besturen samen rond cultuur. Het IGS heeft een coördinerende en ondersteunende rol. Het is een netwerk dat culturele actoren in de regio verbindt, zo lokale actoren versterkt én bruggen bouwt naar andere sectoren. UiTPAS is in verschillende dergelijke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden ingebed (UiTPAS Zuidwest, UiTPAS Meetjesland). **Daarbij is het belangrijk dat de subsidie vanuit Vlaanderen wordt gebruikt voor de regiefunctie van UiTPAS (het samenroepen van actoren, nadenken over participatieverhogende acties,...).** Het operationele werk kan niet betaald worden vanuit de subsidie vanuit Vlaanderen. Een volgende indienronde is in 2025.

Meer info: www.cultuuroptil.be

Plattelandsgemeenten kunnen ook [subsidies aanvragen via LEADER](#), een Europees subsidiëringsprogramma voor plattelandsonwikkeling.

Informeer je partners & je pashouders

UiTPAS is een verhaal van partners. Denk intern alleen al aan je eigen vrijetijdsdiensten, het OCMW, de financiële dienst... Maar ook aan al je vrijetijdsaanbieders en de partners van je lokaal netwerk vrijetijdsparticipatie die samen met jou van UiTPAS een succes maken. Informeer en/of betrek hen bij een uitbreidingsproces op tijd.

Welke info geef je aan wie? (niet exhaustief)

Vrijetijdsdienst	Extra gemeenten betekent nieuw potentieel publiek en mensen uit andere gemeenten die kunnen participeren aan kansentarief. Je vrijetijdsdiensten zijn je poort naar je verenigingen en andere aanbieders. Daarbij is het belangrijk dat ze weten welke gemeenten en aanbieders erbij komen, zodat zij ook hun achterban kunnen informeren, bv. via de verschillende adviesraden.
Financiële dienst	Betrek hen i.f.v. van de regionale retributies.
Communicatiedienst	Betrek hen i.f.v. het inbedden van regionale UiTPAScommunicatie in de huidige of nieuwe kanalen.
Baliepersoneel	Informeer je baliepersoneel (UiTloket, organisatoren, ocmw- en gemeentepersoneel met een baliefunctie ...) over welke gemeenten erbij komen. Breng hen op de hoogte van een eventueel nieuw ontwerp van de UiTPAS.
OCMW	Informeer je OCMW of sociaal huis i.f.v. communicatie naar pashouders met kansentarief over het groter wordende aanbod.

	Normaal blijft de afbakening van de doelgroep en de solidaire kostendeling gelijk. Bij regionale uitbreiding bestaat de kans dat er enkele uitzonderingen bijkomen. Stem ook af over toeleidingsacties,...
Lokaal netwerk vrijetijdsparticipatie	<p>Informeert je lokaal netwerk vrijetijdsparticipatie i.f.v. de afbakening van de doelgroep voor de UiTPAS met kansentarief, solidaire kostendeling, afstemming toeleidingsacties, groepspassen. Denk na over hoe de lokale netwerken vrijetijdsparticipatie zich moeten verhouden met een regionale werkgroep toeleiding.</p> <p>Betrek hen i.f.v. communicatie naar pashouders met kansentarief over het groter wordende aanbod</p>
Organisatoren	<p>Informeert je organisatoren i.f.v. van nieuw potentieel publiek, marketingmogelijkheden, regionaal kansentarief. De samenwerkingsovereenkomst tussen je UiTPAS regio en de organisatoren hoeven in principe niet vernieuwd te worden.</p> <p>Naast geschreven communicatie werk je best ook via adviesraden of via een gezamenlijk infomoment.</p>
Pashouders	Informeert je pashouder over de uitbreidende regio waar ze terecht kunnen om punten te sparen, te ruilen, het kansentarief op te nemen indien ze hier recht op hebben... Dit kan via segmentatiemails, via communicatie in je bestaande kanalen, een persbericht,...

Merkenstrategie

Moet iedere UiTPASregio een regionaal merk hebben?

Vandaag zijn er regionale UiTPASmerken (UiTPAS Zuidwest, UiTPAS Kempen, UiTPAS Haspengouw, ...) en stedelijke merken (UiTPAS Lier, UiTPAS Mechelen, UiTPAS Oostende). Dit heeft te maken met de voorgeschiedenis van regionale samenwerking en het moment waarop de keuze werd gemaakt om met UiTPAS van start te gaan.

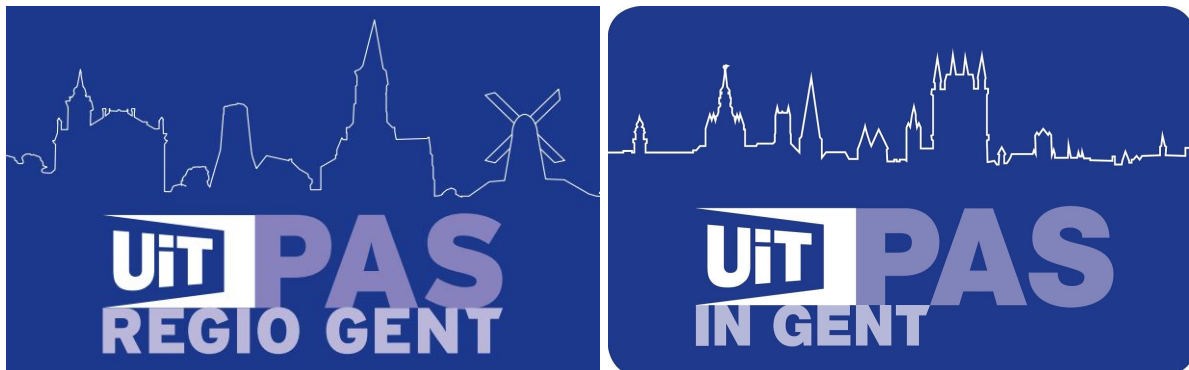
De keuze tussen een regionaal merk of een lokaal merk is in sterke mate verbonden met de aanwezigheid van een sterke regio-identiteit en/of traditie in samenwerken. Een regio als het Meetjesland en de Westhoek zijn gekend bij het publiek. In Zuidwest is er sinds 1995 een traditie in samenwerken, met daaraan gekoppeld een brede publiekscommunicatie. In dit geval is een regionaal merk op zijn plaats: UiTPAS Meetjesland, UiTPAS Westhoek of UiTPAS Zuidwest.

Beschik je niet over een dergelijke identiteit of traditie, dan kun je bij een uitbreiding van de regio kiezen tussen een regionaal merk of een lokaal merk.

Een voorbeeld is UiTPAS Gent. Bij hun uitbreiding richting Merelbeke en Destelbergen waren er twee opties. Ten eerste was er de keuze voor drie lokale UiTPAS merken: UiTPAS Gent, UiTPAS Merelbeke en UiTPAS Destelbergen, waarbij via de vormgeving, communicatie en/of baseline het verband tussen de drie helder wordt gemaakt. Een tweede optie was een regiomerk. Er werd gekozen voor het regiomerk 'UiTPAS Regio Gent'. De UiTPASkaarten zijn heel sterk verwant met elkaar: ze dragen dezelfde merknaam, dezelfde kleur, hetzelfde concept (skyline), maar met een paar lokale accenten op de pas en in de communicatie.

De duidelijke keuze voor een regionaal merk voorzien van dezelfde kleur en vormgeving heeft als **voordeel dat mensen in armoede goed weten dat ze in elke gemeente van Regio Gent terecht kunnen voor het kansentariaf**. Er kan ook op worden voortgebouwd richting regionale communicatie en afspraken.

Je zou als regio ook voor allemaal aparte lokale merken kunnen gaan. De eenvormigheid van de regio kan dan worden versterkt via een gemeenschappelijke huisstijl. In Lier is er bijvoorbeeld bewust gekozen om geen naam van de regio op de UiTPASproducten te drukken, zodat gemeenten die aansluiten kunnen inpassen op de bestaande huisstijl maar hierover kunnen communiceren als bijvoorbeeld 'UiTPAS in Nijlen'.

Zuidwest er specifiek voor gekozen om hun regiomerk te vertalen naar een 360° UiTPAS communicatie met een overkoepelende website, nieuwsbrief, flyers,... De duidelijke keuze voor een regionaal merk heeft daarenboven als voordeel dat mensen in armoede zeer goed weten in welke gemeenten ze terecht kunnen voor het kansentarief.

Maar het kan ook anders. Je kunt er ook voor opteren om je regionale UiTPAS communicatie binnen te brengen in bestaande lokale kanalen.

Hoe?

Plaats in je lokale online of gedrukte UiTagenda, in je nieuwsbrief, op sociale media... telkens een vaste rubriek waarbij je regionale UiTPASvoordelen en -activiteiten promoot.

Voordelen

- Je hoeft niet te investeren in nieuwe kanalen.
- Je surft mee op de bekendheid van je reeds bestaande en gekende kanalen.
- Je kan complementair aanbod promoten. Zijn er bijvoorbeeld weinig musea in jouw gemeente, dan kun je een UiTPAS activiteit in een andere gemeente promoten.
- Je kunt nog steeds op maat werken. Zo kun je in de communicatie van de jeugddienst eerder tips geven over jeugdactiviteiten en -voordelen en in de communicatie van het cultuurcentrum eerder theatertips.

Maar wat dan met die overkoepelende website?

Met UiTPAS.be is er nu een website die ook kan dienen als sluitstuk voor jouw regio. Je vindt er een overzicht van alle regio's, alle voordelen. Pashouders kunnen inloggen en kunnen in hun persoonlijke profiel hun eigen punten, voordelen,... bekijken.